

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਏ. ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਅਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ. ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸ਼ਿਵ ਲਾਲ

1961 ਦੀ, ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1486 ।

ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V)-- ਆਰਡਰ 20 ਨਿਯਮ 14(1) -- ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਡ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ-- ਜਦੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-- ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕੀਮਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ 'ਤੇ ਸੰਪੱਤੀ-- ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ (1953 ਦਾ X) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ (IV ਦਾ 1959) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - - ਧਾਰਾ 17-ਏ --- ਦਾ ਘੇਰਾ-- ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਕੀ ਉਹ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ-- ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ 20 ਨਿਯਮ 14 (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇ। ਨਿਯਮ 1882 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਉੱਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇ।

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ-- ਕਿ 1959 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ IV ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2), ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, (ਏ) ਲੈਣਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, (ਬੀ) ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 1953 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 10, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1959 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 4 ਇੱਕ ਸੋਧ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ

ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਚੌਥਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੇਸ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

2 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੀ. ਮਾਨਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਜੀ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ 14 ਸਤੰਬਰ 1962 ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਮਾਨਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕੇਸ 4 ਦਸੰਬਰ 1962 ਨੂੰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਮਾਨਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਦੁਆਰਾ 24 ਅਕਤੂਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਬੇਦੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਰੋਹਤਕ, ਮਿਤੀ 23 ਜੂਨ, 1961 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸ੍ਰੀ ਓਕਾਰ ਨਾਥ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਰੋਹਤਕ, ਨੇ ਮਿਤੀ 13 ਅਗਸਤ, 1960 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ 8 ਮਈ, 1958 ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਉਹ 20 ਮਾਰਚ, 1958 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਉਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡਣਗੇ।

ਆਨੰਦ ਸਵਰੂਪ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ. ਮਿੱਤਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਰਾਮ ਰੰਗ ਅਤੇ ਨਰੇਸ਼ ਚੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.- ਮੇਰੇ 14 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਹਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਤੱਥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੇ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹਨ--

(1) ਟਾਈਟਲ ਕਦੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਬਦਲੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰੀਦ-ਧਨ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਪਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (1) ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ?

(2) ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ 1959 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਰਗੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 14(1) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ?

1882 ਦੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ. 214 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ--

"ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਮੁਦਈ ਲਈ ਲੱਭਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਿਕਰੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਲਾਗਤਾਂ (ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਲਾਗਤਾਂ ਇੰਨਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੇਵਕੀਨੰਦਨ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਸੀ। ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਜੱਜ ਸਨ, ਸਰ ਜੌਹਨ ਐੱਸ ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ--

"ਮੈਂਨੂੰ ਹੁਣੇ-ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਹੁਣ-ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਡਿਕਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੂਰਵ-ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਮਤ ਦਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੁਣ-ਮੁਦਈਆਂ, ਅਸਲ ਵਿਕਰੇਤਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਜਾਂ ਰੋਕਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਮਹਿਮੂਦ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 1882 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਅਗਾਊਂਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਸਫਲ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਬਦਲੀ ਉਸ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਹਿਮੂਦ ਜੇ. ਦੀ ਰਾਏ, ਦੀਓਨੰਦਨ ਪਰਸ਼ਾਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਮਧਾਰੀ ਚੌਧਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1882 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਉਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੇਖਿਆ-- "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਏ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਜਬੂਰ ਹਨ, ਮੁਦਈਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲਾ 'ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ' ਸੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਗਾਊਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ 1882 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ :-

"14. (1) ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇਗਾ--

(a) ਇੱਕ ਦਿਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ

(b) ਹਦਾਇਤ ਕਰੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਲਾਗਤਾਂ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦੇ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦਿਨ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਮੁਦਈ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ, ਜੇਕਰ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਲਾਗਤਾਂ (ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ) ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤਬਦੀਲੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। 1882 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ (a) ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਵੇ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਉਸਦਾ ਬਦਲ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਉਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, (ਏ) ਮੁਦਈ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ-ਧਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਵੇ, (ਅ) ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਅਤੇ (c) ਮੁਦਈ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹੁੰਚ ਤੁਰੰਤ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਦੇਵਕੀਨੰਦਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਠਿਨਾਈ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਵਨੰਦਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਫਲ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਡ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਸੌਂਪਣਾ ਮੁਦਾਲਾ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ-ਧਨ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੇ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਆਰਡਰ 20 ਦੇ ਨਿਯਮ 14(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਸਾ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀਪੀ 844 ਅਤੇ 845 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦੇਓਨੰਦਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਅਸਲ ਬਦਲੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏ, ਦੂਜੇ ਵਿਰੋਧੀ-ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਅਗਾਊਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਵੰਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜਾ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਬੰਧਕ। ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਦਲਾਵ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਰਡਰ 20 ਦੇ ਨਿਯਮ 14(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ

ਸ਼ਾਇਦ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 14(1) ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 14(1) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 20 ਦੇ ਨਿਯਮ 14(1) ਦੀ ਇੱਕ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੇਅਰਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਜਾਬਤਾ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਫਲ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। 1882. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਸ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 20 ਦੇ ਨਿਯਮ 14(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਡੀਫੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਨਿਯਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਉਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 14(1) ਜਾਂ ਆਰਡਰ 200 ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਨੇ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਸਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਫਿਰ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਉਸਦਾ ਸਮਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਿਛਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ. ਇਹ ਦਲੀਲ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ 1882 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਉੱਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣਾ ਮੁਦਈ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। -ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ. ਇਹ ਦਲੀਲ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਪਦਾਰਥ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ-ਧਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਸਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸੰਦਰਭ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 4 ਦੇ 1959 ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, (ਏ) ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, (ਬੀ) 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 1953 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 10, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1959 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 4 ਇੱਕ ਸੋਧ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ (ਸੀ)

ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਚੌਥਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਉਸੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1959 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ 1958 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 6 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰਡਰ 20 ਦੇ ਨਿਯਮ 14(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਡ ਸੰਪਤੀ ਲਈ ਉਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 6 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 6 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ। ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿ ਉਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ 30, 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 35(2) ਅਤੇ 36 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਕਾਫੂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਗਰੇਵਰ ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ

ਵਕੀਲ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 35(2) ਅਤੇ 36, ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਹੱਕਦਾਰ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ੁਰੂ ਬਕਸ਼ ਮੋਹਤਾ ਬਨਾਮ ਬੰਗਾਲ ਬਰੂਅਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 35 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਹੀ ਹਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। , ਭਾਵ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ-ਧਾਰਕ ਲਈ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਟਾਏ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨਧਾਰਕ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਚਾਅ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਜੋ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 14(1) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਧਾਰਾ 17-ਏ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੇ ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ ਬੱਦਲ ਛਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਪਤੀ. ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 1959 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ. - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ emptor ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀ-

ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੇ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਹੁਣ, ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਸਧਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ 1959 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹਿੰਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਇੱਕ ਟਾਈਟਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਵਾਧੂ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਾਊਂ ਹੁਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਦੂਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਚਨਚੇਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ

ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ 1959 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸਨ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ x 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨਾ ਕੇਵਲ 1953 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ x ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 1953 ਦੇ. ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਪਰਿਣਾਮੀ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ- ਏ. ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਇਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ 1953 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 10 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੰਨਾ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ

ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੈਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਾਇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਲੇਖ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। 1953 ਦੇ ਮੂਲ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 10 ਜਾਂ 1959 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 4 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਕਿਸਮ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਪੂਰਵ-ਇਮਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਖਰੀਦ-ਧਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਪੈਸਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਲੇਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰੀਦ-ਧਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਸੁਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ। ਫਿਰ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਇਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ 1953 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 10 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੰਨਾ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੈਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਾਇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਲੇਖ ਸੰਭਵ ਤੌਰ

'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। 1953 ਦੇ ਮੂਲ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 10 ਜਾਂ 1959 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 4 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਕਿਸਮ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਚ। ਡਿਕਰੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਪੈਸਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਲੇਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰੀਦ-ਧਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਸੁਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਸ਼ਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ। ਫਿਰ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। 1959 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। 30 ਜੁਲਾਈ, 1958, ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਇਹ ਕੋਰਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ-ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਖਰੀਦ-ਧਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ ਕਲਾਉਡ ਕਾਸਟ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਖਰੀਦ-ਧਨ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਖ਼ਿਤਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਸ

ਗੱਲ 'ਤੇ ਬੱਦਲ ਛਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਇਸਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਪਾਅ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕੇਸ 1953 ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 10 ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1959 ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 17-ਏ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਣਾਅ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀਰ, ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.-ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈ 8 ਮਈ, 1958 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਾਇਆ ਸੀ, 6,150 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 20 ਦੇ ਨਿਯਮ 14 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਕੋਡ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ 214 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ "ਹੋਵੇਗਾ ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ"। ਟਾਈਟਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 14(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਬਦਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਵਨੰਦਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਮਧਾਰੀ ਚੌਧਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੀ। ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਖਰੀਦ-ਪੈਸੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਪਾਸ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ

ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਰਚੁਅਲ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। 8 ਮਈ, 1958 ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 17-ਏ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ, ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੰਭਾਵੀ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੋਧ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਰੋਕ ਹੈ ਜੋ "ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ" ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਕਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੇਦਖਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜੋ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, "ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ" ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 17-ਏ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕਟਕਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਨੇ 8 ਮਈ, 1958 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਜੀਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸਨੂੰ

ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਦੀ ਮੁਦਈ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਲਈ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸੰਗਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਬੰਧ 'ਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅਸਲ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰ ਭਰਾ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਤੋਂ ਮਰਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 17-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਔਖਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰੇ ਜੋ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਗਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚਲੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਜੋ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਨ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ